

banehavnene ved de 4 Havne: Helsingør, Rjøge, Korsør og Kalundborg, de 4 Havne, hvor Tjernbanen er i Forbindelse med Havet, og hvor der altsaa findes Indretninger, der i en væsentlig Grad ville kunne lette en eventuel Angriber paa Sjælland hans Arbejde derved, at der naturligvis i enhver saadan Havn findes mangfoldige Lettelse for Udfibningen, Bolværter, Kraner osv. Ved disse 4 Havne har Regjeringen foreslaaet anlagt smaa Befæstninger, Befæstninger paa ifkun 4—6 Kanoner, hvis Formaal det er ikke at optræde i Kampen med en fjendtlig Sømagt, som maatte forsøge paa at angribe disse Punkter, men hvis Formaal alene er rettet paa at gjøre det foreløbig umuligt for en Fjende, der vilde gjøre Landgang her paa Sjælland, at benytte disse Havne. Disse 4 Anlæg ere forholdsvis lidet kostbare, men, saavidt vi kunne skjønne, ville de kunne være til meget Gavn i det Tilfælde, at Sjælland skulde blive truet med en Landgangs- expedition. Vi kunne derfor ikke Andet end anbefale, at de vedtages, saameget mere, som de kun vilde gjøre Fordring paa en forholdsvis meget ringe Betjening. Over i Fyn er der projekteret et Fort ved Lillebelt, hvis væsentligste Diemed er, om end ikke fuldstændig at affpærre den smalle Del af Lillebelt, Middelfartfund, saa dog ialtsald at gjøre Færdselen derigjennem for fjendtlige Krigsskibe vanskelig og gjøre det til en Sag for fjendtlige Krigsskibe at betænke sig paa at staa Lillebelt igjennem og tillige til en vis Grad at beskytte og saa længe som muligt opretholde Forbindelsen mellem Fyn og Nørrejylland's sydøstlige Hjørne. Man har til dette Diemed fundet en meget heldig Plads paa Kysten, omtrent midtvejs mellem Middelfart og Strib, og der projekteret et Fort. Vi skjønne ikke rettere end, at dette Fort vil kunne gjøre megen Nytte, hvor det ligger, og da det ligesom de 4 Havneforter paa Sjælland kun kræver en meget ringe Betjening, kunne vi ikke Andet end tilraade Bygningen af dette Fort. Til Nørrejylland's Forsvar er der fra Regjeringens Side paataent Anlægget af en befæstet Stilling paa Halvøen Helgenæs, paa den søndre Side af det saakaldte Dyrslund. Befæstningen er og kan være af temmelig ringe Omfang, fordi Halvøen kun staa i Forbindelse med Jyllands Fastland ved en ganske smal Tange. Det er forsaavidt let at befæste denne Halvø og at gjøre den meget vanskelig angribelig fra Jyllands Fastland. Halvøen er stor nok til, at den vil kunne rumme endog en betydelig Tropsstyrke, som der vil kunne søge Hvile og Ro og der hente de Gjælpemidler af Lernetmidler, Ammunition o. s. v., som den maatte behøve under et Felttog i Jylland. Det befæstede Helgenæs vil derfor kunne tjene som et Støttepunkt eller rettere sagt som et Tilflugtssted for den mobile Hærstyrke, som vi maatte have opere-

rende i Jylland i Tilfælde af, at denne Provinds maatte blive hjemløst med Krig. Smidertid er der i Udvalget blevet reist Spørgsmaal om, hvorvidt denne Befæstning af Helgenæs, som vi i det Hele kunne tiltræde, fordi vi finde, at den kunde være nyttig, dog vil kunne gjøre Fyldest for en virkelig Befæstning i Jylland. Det er blevet fremført, at den ligger noget affides i Provindsen, noget langt borte fra de Egne, hvor Krigen i det Væsentlige vil blive ført, hvis der overhovedet vil blive ført Krig i Nørrejylland, og dernæst er det fremført som en Hovedindvending imod denne Befæstning, at den vil være forholdsvis let at blokere, saaledes at den Hær eller Hærafdeling, der maatte have søgt Tilflugt paa Helgenæs, ikke lettelig derfra igjen vilde kunne træde aktivt op i Jylland. Regjeringen har ganske vist, inden den har foreslaaet denne Befæstning paa Helgenæs, været opmærksom paa disse Ting, og Regjeringen har derfor ogsaa ladet søge paa mange andre Steder i Jylland, hvor man efter Kortet kunde tænke sig at finde et brugbart Emplacement for en Fæstning, men blandt alle de mange Steder, hvor der er blevet søgt, har man fundet, at Helgenæs Alt i Alt var bedst skiftet til en saadan Befæstning, naar denne ikke skulde antage altfor store Dimensioner. Der er imidlertid fra Regjeringens Side ved disse Undersøgelser gaaet ud fra, at man ikke gjerne burde lægge en eventuel Fæstning i Jylland sydligere end Aarhus, og i Udvalget er der derfor opstaaet det Spørgsmaal, om man dog ikke mulig kunde søge et Punkt sydligere end Aarhus — om det saa endog skulde være saa sydligt som Fredericia —, hvor man kunde bygge en Fæstning, der virkelig kunde opfylde alle de Fordringer, der stilles til en Fæstning, som kunde have en stærre og mere indgribende Betydning for et Felttog i Jylland, kunde tjene Armeen mere som et Støttepunkt, end Helgenæs vil kunne gjøre, der kommer til at ligge saa langt borte fra den sandsynlige Krigsskueplads. Naturligvis har ingen af os troppet sig til at foreslaa en saadan Fæstning anlagt sydligt i Jylland. Ikke alene kan enhver lettelig se de Vanskeligheder, der stille sig iveien for et saadant Anlæg, navnlig Hensynet til, hvor nær en saadan Fæstning vilde komme ved Landets Sydgrændse; men desuden er det at foreslaa en Befæstning, Noget, man ikke kan inlade sig paa, før der virkelig foreligger et Udkast til, hvorledes en saadan Befæstning skal se ud, en virkelig Plan til en saadan Fæstning, af hvilken man kan se, hvad den eventuelt vil komme til at koste, og hvilken Befæstning den eventuelt vil kræve. Det er selvfølgelig to Spørgsmaal, der ved Overveelsen af ethvert som helst Befæstningsanlæg her i Landet maa komme i første Linie. Vi have derfor ikke kunnet komme og heller ikke ønsket at